

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Justiits-ja Digiministeerium

Info@justdigi.ee

Teie: 14.10.2026 nr 10-4/7079-2

Meie: 27.10.2026 nr 90

Eestkoste statistika ja reformimine (korduv)

Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) koostab ülevaadet puuetega inimeste olukorrast ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni täitmise kohta. Eelnevaga seoses esitasime 29.09.2026 päringu teabe (statistika ja selgitused) saamiseks eestkoste menetlustega seoses. Lisaks soovisime saada teavet kuidas ja millises ajaraamis liigutakse edasi eestkoste reformimisega, sh ÜRO puuetega inimeste komitee soovitustega tunnistada kehtetuks puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadusest, võrdse kohtlemise seadusest ning muudest sätetest või määrustest tulenevad halvustavad terminid ja mõisted ning tagada nende vastavus puuetega inimeste õiguste mudelile ning võtta vastu kõikehõlmav puuetega inimeste strateegia ja riiklik tegevuskava puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamiseks kõigis valitsussektorites ja kõigil tasanditel, et kõrvaldada suhtumis- ja keskkonnatõkked, mis takistavad puuetega inimeste osalemist ühiskonnas.

Justiits-ja Digiministeerium saatis vastusena üle 1500 lehekülge statistikat, mis on kohati loetamatu kuna laused jaotuvad mitmele leheküljele (raskesti loetavad on ka selgitused statistika lugemiseks), mõned leheküljed on peaaegu tühjad sisaldades ainult üksikuid sõnu jms. Lisaks sisaldab teave kohati eriliigilisi andmeid (nimed, piirkonnad), mis on valdkonna sensitiivsust ja inimeste õigust isikuandmete privaatsusele arvestades lubamatu.

Toompuiestee 10, Tallinn 10137

registrikood 80014660

a/a EE10 0520 3058 4000 SEB pank

tel. 6616629

e-post: epikoda@epikoda.ee

Kodulehekülg: www.epikoda.ee

Vastusena küsimusele eestkoste reformimise osas on eraldi e-kirjaga vastatud, et perekonnaseaduse jt seaduste muudatuste eelnõu on läbinud kooskõlastusringi, eelnõu on hetkel ministri laual ning seetõttu ei saa kindlasõnaliselt öelda, millised ja millisel kujul muudatused jäävad eelnõusse sisse.

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 9 lg 2 p 1 ja 7 kohustab teabevaldajat tagama juurdepääsu dokumentidele, mida teabenõudja küsis ja millele tal on õigus, ning pidama seejuures kinni juurdepääsupiirangutest. AvTS § 17 lg 1 järgi täidetakse teabenõue teabenõudja soovitud viisil. AvTS § 35 lg 1 p 12 järgi tuleb seada piirang andmetele, mille avaldamine kahjustab oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust ehk teabevaldaja peab tagama eraelu puutumatuse ja piirangutest kinnipidamise.

Oleme seisukohal, et saadetud teave ei ole sisuliselt loetav ega mõistetav kuna teave on katkendlik, sõnad ja laused jaotunud mitmele lehele jms. Mõistetavust ei suurenda ka selgitused statistika lugemiseks kuna ka vastavad juhised on katkendlikud ja raskesti jälgitavad. Lisaks sisaldab edastatud materjal isikute nimesid väga tundliku teemaga seoses (nt lk 89, 91-95).

Lähtudes eelnevast palume edastada küsitud teave ülevaatenä, loetavas vormis ning kõrvaldada koheselt vastusest ja vastuse avaldamisega seonduvast avalikust andmebaasist teave, mis sisaldab isikuandmeid. Me ei leia, et tegemist on riigiasutusele sobiliku info jagamise viisiga. Täiendav teema on isikuandmetega äärmiselt lubamatul ja ükskõiksel viisil ümberkäimine. Lisaks palume ka sisulist selgitust eestkoste teema reformimise, sh viidatud perekonnaseaduse jt seaduste muudatuste eelnõu osas kooskõlastustabelina koos põhjendustega arvamustega arvestamata jätmisel.

Viitame täiendavalt ka kaasamise olulisusele, **mis tähendab otsuste tegemist koos nendega, keda need otsused mõjutavad, ning nendega arvestades.** Hea kaasamise tava kohaselt seisneb avalik konsulteerimine huvirühmadelt tagasiside küsimises poliitikakujundamise kõigis etappides, sealhulgas probleemide püstitamisel, eesmärkide kindlaksmääramisel, lahendusvõimaluste analüüsimisel ja otsuse kavandi koostamisel. Valitsusasutus koostab konsulteerimise tulemuste kohta koondvastuse, milles selgitatakse muu hulgas ettepanekute või märkustega arvestamist ning põhjendatakse nendega arvestamata

jätmist. Seega ei seisne kaasamine üksnes arvamuse küsimises väljatöötamiskavatsusele või eelnõule, vaid ühises lahendusvõimaluste ja otsuste kavandite välja töötamises, mistõttu palume kaasata meid ka eelnõu edasises menetluse etapis ehk lahenduste sisulisel välja töötamisel.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Maarja Kraiss-Leosk

Tegevjuht

Sama: Andmekaitse Inspektsioon

Sotsiaalministeerium

Kristi Rekand

Kristi.rekand@epikoda.ee; Tel: 6715909

Jurist